

Formandssekretariatet
Januar 2009
AV/AW

Beskæftigelsesministeriets arbejdsmarkedsbalance er misvisende

Hovedpointerne i dette notat:

- Beskæftigelsesregionernes analyser af "den aktuelle" arbejdsmarkedsbalance for 1. Halvår 2009 er baseret på en undersøgelse af arbejdsmarkedet fra juli til oktober 2008.
- Indenfor bygge- og anlæg angiver alle beskæftigelsesregioner således i øjeblikket, at der er gode eller rigtig gode jobmuligheder indenfor mellem 95 og 98 procent af stillingskategorierne. Det skal sættes i forhold til det faktum, at ledigheden indenfor byggeriet blandt 3F's medlemmer er eksploderet de seneste måneder og snart ligger over niveauet for 2 år siden.
- Tilsvarende melder regionerne overordnet om relativt gode jobmuligheder indenfor transport og industri, mens det billede der tegner sig i ledighedstallene og antallet af fyringer viser noget helt andet.
- De meget forsinkede (og dermed misvisende) opgørelser over arbejdsmarkedsbalancen risikerer at være medvirkende til at regeringen griber alt og sent og for lidt ind i forhold til den økonomiske krise. Jo længere tid man venter, jo værre bliver situationen – og jo sværere bliver det at i mødegå udviklingen.
- Beskæftigelsesregionernes opgørelse af arbejdsmarkedsbalancen kan f.eks. ses på: <http://www.brhovedstadensjaelland.dk/sw16128.asp>
- Beskæftigelsesregionernes opgørelse af jobmuligheder indenfor forskellige stillinger kan f.eks. ses på: <http://www.brhovedstadensjaelland.dk/sw16131.asp>

Opgørelsen fra Beskæftigelsesministeriet

Flere af de udgivelser om situationen på arbejdsmarkedet, der udgives af institutioner under Beskæftigelsesministeriet er baseret på gamle opgørelser.

Udgivelserne præsenteres som aktuelle analyser af arbejdsmarkedet i Danmark, og Claus Hjort bruger dem, som fx 8. januar, da han kommenterede de nyeste ledighedstal fra Danmarks Statistik på Beskæftigelsesministeriets hjemmeside: *"Vi har stadig en meget lav ledighed, og der er fortsat mange ledige jobs at søge"*¹.

I virkeligheden bygger alle de publikationer om arbejdsmarkedsbalancen, der er udkommet i januar 2009, på en enkelt undersøgelse, der blev gennemført i sommeren 2008. I den nuværende situation hvor ledigheden stiger eksplosivt og situationen for erhvervslivet forværres dag for dag, bør man ikke bruge opgørelser over situationen på arbejdsmarkedet, der er lavet fra juli til oktober.

¹ Nyhed på beskæftigelsesministeriets hjemmeside: <http://www.bm.dk/sw33582.asp>

AMS's opgørelse af rekrutteringssituationen

Arbejdsmarkedsstyrelsen udgiver hvert halve år en rapport om rekrutteringssituationen for danske virksomheder.

7. januar 2009 udkom publikationen "*Rekruttering – andet halvår 2008*"². Den bygger på interviews med 14.055 danske virksomheder foretaget mellem 1. juli og 31. oktober 2008. Virksomhederne er blevet spurgt, om de inden for de sidste to måneder har oplevet at have rekrutteret forgæves efter arbejdskraft.

I denne periode havde 8 % af virksomhederne rekrutteret forgæves efter arbejdskraft, 27 % havde med held rekrutteret arbejdskraft og 65 % havde ikke rekrutteret efter arbejdskraft.

Undersøgelsens resultater ganges op til, at resultaterne på landsplan ville svare til, at virksomhederne i 2. Halvår 2008 har rekrutteret forgæves efter 30.000 medarbejdere. Dette tal er en stor nedgang i forhold til samme periode i 2007, hvor 66.000 medarbejdere forgæves blev søgt rekrutteret.

Beskæftigelsesregionernes opgørelse af arbejdsmarkedsbalancen

Beskæftigelsesregionerne udgiver hvert halve år en publikation om den aktuelle situation på arbejdsmarkedet i regionen. I januar 2009 udkom publikationerne "*Arbejdsmarkedsoverblik – 1. halvår 2009*" i hver af de fire beskæftigelsesregioner³. Her anvendes de samme tal, som i AMS's rekrutteringsundersøgelse, der er beskrevet i sidste afsnit.

Det vil sige, at den undersøgelse, der er foretaget sommer/efterår 2008 nu bruges til at beskrive "den aktuelle" situation på arbejdsmarkedet i 1. halvår 2009.

Beskæftigelsesregionernes publikationer indeholder en sortering af 1.109 stillingskategorier efter, om der er "mindre gode", "gode" eller "rigtig gode" jobmuligheder.

Stillingskategorierne sorteres i 3 trin:

- De interviews, der er blevet gennemført under AMS's analyse, bruges til at sortere stillingskategorierne i to grupper: dem, hvor der er mangel på arbejdskraft, og dem, hvor der ikke er mangel ifølge virksomhederne.
- De stillingsbetegnelser, hvor virksomhederne oplyser, at der er mangel på arbejdskraft, opdeles efter hvor høj ledigheden er på området. (Her finder man tre underkategorier: paradoksproblemer, mangel og tværgående og strukturel mangel).
- De stillingsbetegnelser, hvor virksomhederne ikke oplyser, at der er mangel på arbejdskraft, opdeles ligeledes efter, hvor høj ledigheden er, samt antallet af jobåbninger. Her finder man to kategorier: Overskud af arbejdskraft og balance mellem udbud og efterspørgsel efter arbejdskraft.

Vurderingen af "den aktuelle balance" på arbejdsmarkedet i 1. halvår 2009, som beskæftigelsesregionerne, arbejdsmarkedsstyrelsen og beskæftigelsesministeriet vil henholde sig til hele det kommende halve år er altså baseret på situationen fra juli til oktober 2008.

Denne periode ligger før ledigheden vendte, og der er derfor næsten ingen stillingsbetegnelser, der får betegnelsen "mindre gode jobmuligheder". Da virksomhederne heller ikke oplevede

² Publikationen er tilgængelig på AMS hjemmeside: <http://www.ams.dk/sw3354.asp?pub=pub0300&reqId=305>

³ Se fx udgivelsen i Region Midtjylland her:

<http://www.brmidtjylland.dk/graphics/dokumenter/arbejdsmarkedsoverblik/2009/arbejdsmarkedsoverblik%201.%20halv%202009.pdf>

nogen stor mangel på arbejdskraft, bliver langt de fleste stillingsbetegnelser betragtet som fag med "gode jobmuligheder". I løbet af foråret vil beskæftigelsesregionerne – med disse tal i hånden – altså kunne registrere det besynderlige fænomen, at ledigheden stiger kraftigt indenfor brancher, hvor der er gode jobmuligheder.

3F's ledighed i forhold til beskæftigelsesministeriets tal

I dette afsnit sammenlignes beskæftigelsesministeriets opgørelse af balancen på arbejdsmarkedet med 3F's aktuelle ledighedsudvikling inden for forskellige brancher.

Bygge og anlæg

Ifølge Beskæftigelsesregionernes hjemmesider er der gode jobmuligheder inden for byggebranchen i alle regioner. Tabel 1 viser, hvordan de forskellige stillingsbetegnelser inden for bygge og anlæg er sorteret i "rigtig gode", "gode" og "mindre gode" jobmuligheder, baseret på AMS's undersøgelse fra juli til oktober 2008. Ifølge AMS er der kun "mindre gode jobmuligheder" for mellem 0 og 5 % af stillingsbetegnelserne i regionerne.

Tabel 1: Stillingsbetegnelser inden for bygge og anlæg fordelt på jobmuligheder

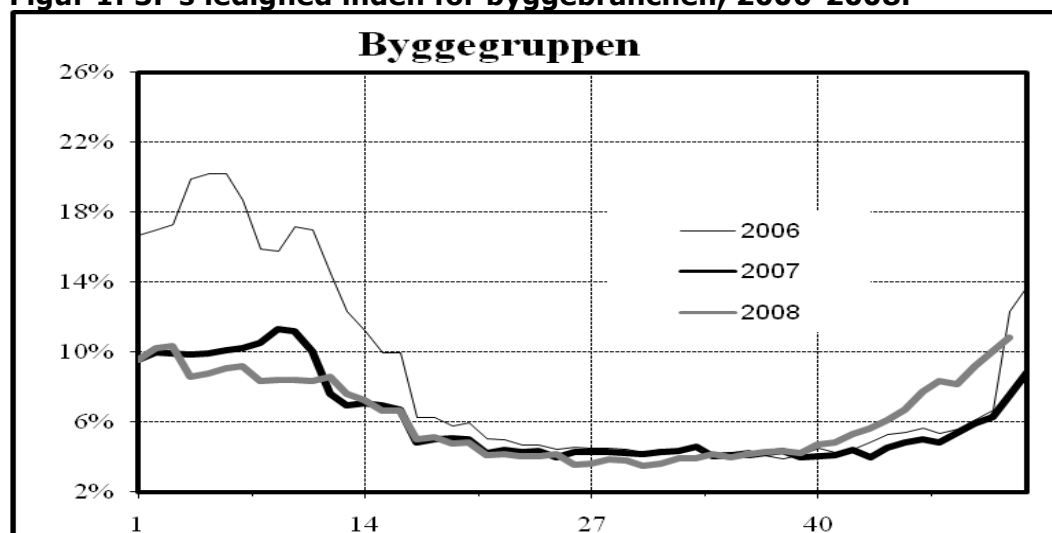
Bygge og anlæg	Hovedstaden og Sjælland	Midtjylland	Nordjylland	Syddanmark
Rigtig gode jobmuligheder	44%	39%	32%	42%
Gode jobmuligheder	55%	61%	64%	56%
Mindre gode jobmuligheder	2%	0%	5%	2%

Kilde. Beskæftigelsesregionernes opgørelse af arbejdsmarkedsbalancen, 1. Halvår 2009. Der er 66 stillingsbetegnelser inden for bygge og anlæg. I denne tabel er fordelingen omregnet til procent.

Sammenligner man med 3F's ledighedstal er det tydeligt, at der er sket meget på bygge- og anlægsområdet siden AMS og Beskæftigelsesregionerne lavede deres undersøgelse.

Figur 1 viser, at ledigheden i 2008 begyndte at stige kraftigt fra ca. uge 40, det vil sige midt i oktober måned. Siden da har ledigheden ligget markant over niveauet de to foregående år. Ved udgangen af 2008 var 10,9 % af 3F's medlemmer i byggebranchen ledighedsberørte.

Figur 1: 3F's ledighed inden for byggebranchen, 2006-2008.

Kilde: Tal fra 3FA.

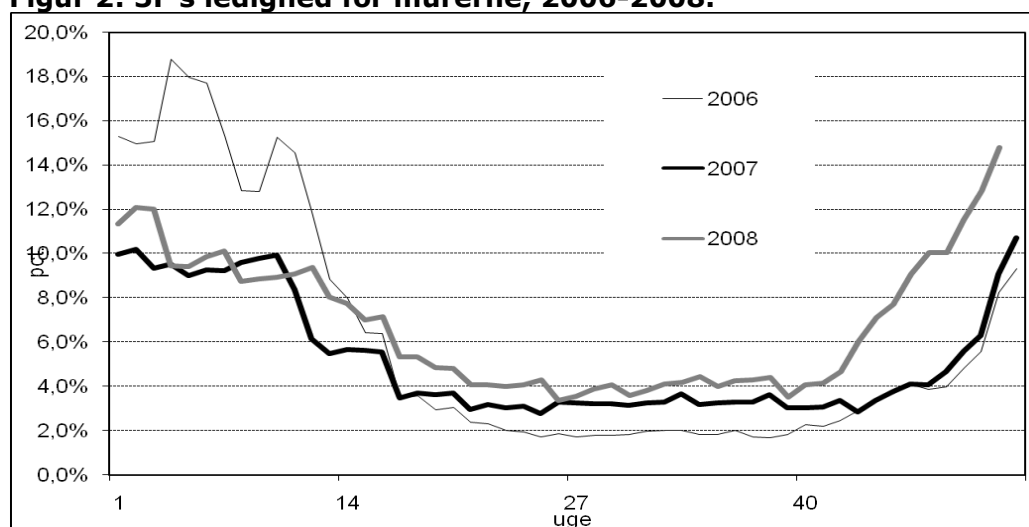
Murerne

Murerne er et godt eksempel på, hvor hurtigt udviklingen går i øjeblikket. Stillingskategorien "murer" bliver i alle fire beskæftigelsesregioner kategoriseret under "rigtig gode jobmuligheder", hvor der er tværgående og strukturel mangel på arbejdskraft.

Denne kategorisering står allerede nu i skarp kontrast til ledighedsudviklingen hos murerne. Figur 2 viser, at murerens ledighed lå lavt hele sommeren, men at den begyndte at stige eksplosivt fra uge 43 og derefter har ligget betydeligt over niveauet de to foregående år. Ved udgangen af 2008 var 14,8 % af 3F's murere ledighedsberørte.

På baggrund af den seneste rivende udvikling i murerens ledighed, er det meget betænkeligt, at beskæftigelsesregionerne i hele første halvår af 2009 vil fastholde en kategorisering af murerfaget, der baserer sig på situationen fra juli til oktober 2008.

Figur 2: 3F's ledighed for murerne, 2006-2008.

Kilde: Tal fra 3FA.

Transportbranchen

Også inden for transportbranchen vurderer AMS, at der er gode jobmuligheder. Kun mellem 0 % og 8 % af stillingsbetegnelserne betegnes som fag med "mindre gode jobmuligheder".

Tabel 2 Stillingsbetegnelser inden for transport fordelt på jobmuligheder

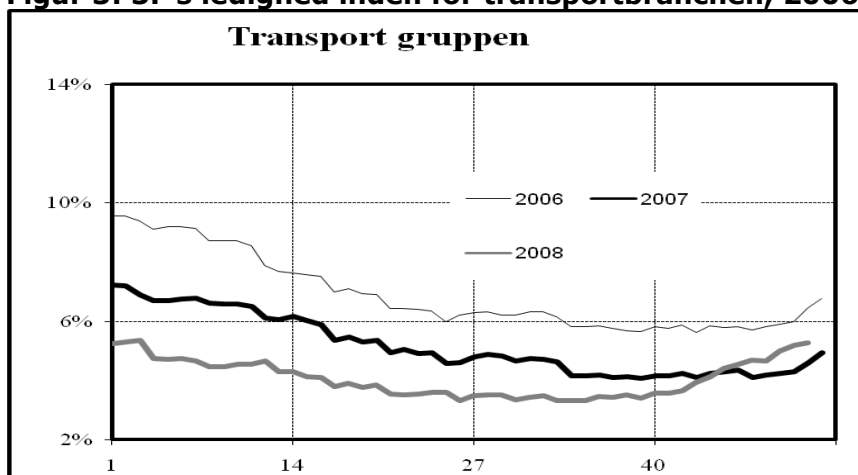
Transport	Hovedstaden og Sjælland	Midtjylland	Nordjylland	Syddanmark
Rigtig gode jobmuligheder	22%	17%	5%	22%
Gode jobmuligheder	78%	75%	92%	75%
Mindre gode jobmuligheder	0%	8%	3%	3%

Kilde. Beskæftigelsesregionernes opgørelse af arbejdsmarkedsbalancen, 1. Halvår 2009. Der er 59 stillingsbetegnelser inden for transportbranchen. I denne tabel er fordelingen omregnet til procent.

3F's ledighed inden for transportbranchen begyndte at stige kraftigt fra ca. uge 44, dvs. slutningen af oktober måned, hvor arbejdsmarkedsstyrelsens undersøgelse sluttede.

Ved udgangen af 2008 var 5,3 % af 3F's medlemmer i transportgruppen ledighedsberørte, hvilket lå over niveauet på samme tid året før.

Figur 3: 3F's ledighed inden for transportbranchen, 2006-2008.

Kilde: Tal fra 3FA.

Industrien

Inden for industrien vurderer beskæftigelsesregionerne, at mellem 6 % og 22 % af stillingsbetegnelserne giver "mindre gode jobmuligheder".

Tabel 3: Stillingsbetegnelser inden for industrien fordelt på jobmuligheder

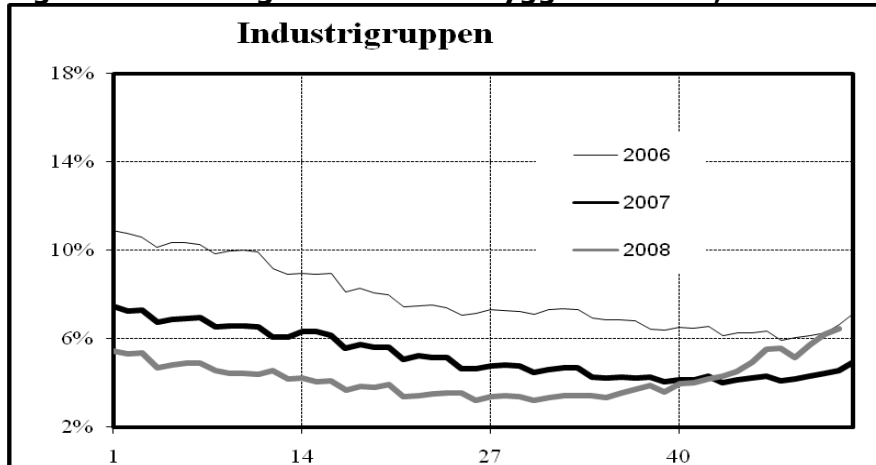
Industriel produktion	Hovedstaden og Sjælland	Midtjylland	Nordjylland	Syddanmark
Rigtig gode jobmuligheder	17%	28%	8%	11%
Gode jobmuligheder	72%	67%	69%	81%
Mindre gode jobmuligheder	11%	6%	22%	8%

Kilde. Beskæftigelsesregionernes opgørelse af arbejdsmarkedsbalancen, 1. Halvår 2009. Der er 36 stillingsbetegnelser inden for bygge og anlæg. I denne tabel er fordelingen omregnet til procent.

3F's ledighed har været kraftigt stigende inden for industrien siden midt på sommeren 2008. Ved udgangen af 2008 lå ledigheden på samme niveauet som to år tidligere. Også her har der altså været en kraftig udvikling i ledigheden, siden AMS lavede sin undersøgelse fra juli-oktober 2008.

Sæsonkorrigeret steg ledigheden i 3F's industrigruppe fra ca. 12.700 til 17.500 fra oktober til december 2008. Det vil sige, at der er blevet 4.800 flere ledige industriarbejdere siden Beskæftigelsesministeriets undersøgelse afsluttedes i oktober.

Figur 4: 3F's ledighed inden for byggebranchen, 2006-2008.

Kilde: Tal fra 3FA.